

[Udenrigsministeren.]

Det udenrigspolitiske samarbejde er udføreligt omtalt i et af kapitlerne i hr. Tindemans' rapport, og jeg skal allerede nu gøre opmærksom på, at jeg gerne vil afslutte dette indlæg med nogle kommentarer til denne rapport.

Først vil jeg altså gerne give en almindelig oversigt over vor udenrigspolitik, set i EF-sammenhæng.

Den centrale bestemmelse vedrørende indholdet af det politiske samarbejde er som nævnt Københavnsrapporten, og det er dens § 11, jeg tænker på, hvori det ligesom i Luxembourgrapporten fastslås for det første, at de ni vil rådføre sig med hinanden i alle vigtige udenrigspolitiske spørgsmål, og for det andet, at konsultationerne har til formål at søge at nå frem til fælles retningslinjer i konkrete tilfælde, og endvidere, at emnerne bør vedrøre Europas interesser på områder, hvor en fælles stillingtagen bliver nødvendig eller ønskelig. Og så siges det endelig, at hvert land for disse pågældende vigtige spørgsmåls vedkommende forpligter sig til som hovedregel ikke endeligt at fastlægge sin stilling uden at have rådført sig med sine partnere inden for rammerne af det politiske samarbejde.

Dette grundlag for det udenrigspolitiske samarbejde har på én gang vist sig meget effektivt og samtidig meget smidigt. Derfor har dette samarbejde mellem de ni på en helt naturlig måde kunnet udvikle sig gradvis og harmonisk. Regeringen glæder sig over denne udvikling. Vi tror samtidig, at det er en styrke, at der ikke gøres forsøg på at presse det frem, men at det vil være rigtigt at fortsætte en udvikling, der består i, at det i stigende grad findes naturligt at tage udenrigspolitiske spørgsmål op, ikke i national, men i europæisk sammenhæng.

Der er for mig ikke tvivl om, at vi igennem vor deltagelse i de løbende rådslagninger mellem de ni har fået adgang til en langt mere omfattende viden end før vort medlemskab af EF. Vi har herved fået et bedre grundlag for vor egen beslutningsproces, og vi har samtidig gennem vor deltagelse i samarbejdet fået mulighed for at påvirke vore EF-partnere og derved fået øget indflydelse i internationale anliggender.

Nu har jeg allerede nogle gange brugt udtrykket »europæisk« og »Europa«. Det er vel rigtigt at gøre opmærksom på, og jeg synes nok, det er vældig vigtigt at gøre opmærksom

på, at vi i Vesteuropa – netop på grund af den meget positive udvikling af det udenrigspolitiske samarbejde mellem de ni – står med et problem om, hvordan vi undgår at få splittet Vesteuropa, hvordan vi undgår at få splittet det op i to dele. Det må være en vigtig opgave, sådan som det også har været drøftet i kredsen af de ni's udenrigsministre, at finde ud af, hvordan vi bedst på de områder, der naturligt egner sig til det, fastholder muligheden for udenrigspolitiske drøftelser, også med de vesteuropæiske lande, der ikke er med i ni-kredsen. Måske er Europarådet et egnet forum hertil.

Jeg kan nævne i denne sammenhæng, at vi f. eks. på Europarådets sidste ministermøde i Paris i december havde en særdeles udbytterig drøftelse om opfølgningen af konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa.

Det politiske samarbejde inden for de ni kan, som jeg før nævnte det, beskæftige sig med alle vigtige udenrigspolitiske spørgsmål. Jeg vil her fremdrage en række konkrete områder, hvor ni-samarbejdet efter regeringens opfattelse har været af værdi.

Et af de områder, hvor det politiske samarbejde hidtil har kunnet opvise sine største resultater, har været med hensyn til afspændingsprocessen i Europa. Det, der har været karakteristisk for de ni's politik over for Sovjetunionen og dens østeuropæiske allierede igennem en årrække, har været det klare sigte – med en usvækket sikkerhedspolitik som baggrund – at hidføre en højere grad af afspænding, et stadig voksende samarbejde og en stadig øget kontakt imellem mennesker hen over de skillelinjer mellem Øst og Vest i Europa, som den anden verdenskrig efterlod.

Under hele forløbet af konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa, fra de forberedende flersidede samtaler i Helsingfors, der indledtes i november 1972, og nu til konferencens foreløbige slutfase i Helsingfors den 1. august i fjor, var alle spørgsmål om opbygning, dagsorden og enkelte vedtagelsers udformning genstand for stadige drøftelser på de ni's udenrigsministermøder. Drøftelserne var forberedt gennem detaljerede rapporter om forhandlingernes standpunkt til enhver tid og om de udestående problemer. Disse rapporter var udarbejdet af de ni's politiske komité, bestående af de ni landes politiske direktører, og af særlige arbejdsgrupper, der løbende holdt møder såvel på de to konferencesteder, Helsingfors og